

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра української преси**

Затверджено

на засіданні кафедри української преси
(протокол №1 від 31 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри –
доц. Ігор Паславський

Силабус з навчальної дисципліни

**«Політичний медіадискурс»,
яку викладають в межах
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЖУРНАЛІСТИКА»**

**Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 061 – журналістика**

Львів – 2023

Назва дисципліни	«Політичний медіадискурс»
Адреса викладання дисципліни	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра української преси
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, Спеціальність – 061 Журналістика
Викладач дисципліни	Онуфрив Соломія Тарасівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української преси
Контактна інформація викладачів	solomiya.onufriv@lnu.edu.ua https://journ.lnu.edu.ua/employee/onufriv-s-t , Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 402
Консультації до дисципліни	Середа, 15.00-16.00 год, (вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 402), а також – у день консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі онлайн-консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача/
Сторінка дисципліни	https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/Politychnyj-mediadyskurs.pdf
Інформація про дисципліну	Навчальна дисципліна «Політичний медіадискурс» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 061 - журналістика для освітньо-професійної програми «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка викладається у 5 семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, студенти засвоїли базові знання з політичного медіадискурсу в Україні та закордоном. У межах дисципліни студенти осмислюють та аналізують політичний дискурс українського політикуму та медіа, а також проводять моніторинг українського медіаринку.
Мета та цілі дисципліни	Мета вивчення вибіркової дисципліни «Політичний медіадискурс»: осмислити концептуальні засади політичного медіадискурсу, з'ясувати його природу і значення, визначити специфіку як єдиної комунікативної системи в період постколоніальних і посттоталітарних трансформацій в Україні, а також в період гібридної війни. Цілі дисципліни - моніторинг, аналіз та критичне осмислення політичного медіадискурсу в локальних, національних та закордонних медіа, написання власних журналістських текстів на відповідну тематику.
Література для вивчення дисципліни	Базова література 1. Березовець Т. Анексія: Острів Крим. Хроніки «гібридної війни». К., 2015. 392 с. 2. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми. К., 2013. 548 с.

3. Магда Є. Гібридна війна: вижити і перемогти. Х., 2015. 304 с.
4. Онуфрив С. Політичний медіадискурс. Електронний навчальний посібник. – Львів, 2012. 220 с.
5. Онуфрив С. Постколоніальний характер політичного дискурсу ЗМІ України / С.Онуфрив // Українська журналістика в контексті доби: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23-24 вересня 2004 р., м.Львів /За ред. С.Костя. - Львів, 2004. - С.280-285.
6. Померанцев П. Нічого правдивого й усе можливо. Сходження до нової Росії. К., 2020. 288 с.
7. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність. [На матеріалах сучасної газетної публіцистики] / К. Серажим: Монографія / За ред. В.Різуна. / Київ. нац. ун-т. ім. Тараса Шевченка. - К., 2002. - 392 с.
8. Шпорлюк Р. Формування модерних націй: Україна – Росія – Польща. Пер. з англ. Г. Касьянова та ін., К.: Дух і літера, 2016. – 552 с.

Додаткова література

9. Андрусів С. Модус національної ідентичності: львівський текст 30-х рр ХХ ст. Тернопіль, 2000.- 340 с.
10. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. Марії Зубрицької. – Львів: Літопис, 1996. - 663 с.
11. Забужко О. І знову я влізаю в танк. К., 2019. 402 с.
12. Онуфрив С. Політичний дискурс сучасних ЗМІ України / С.Онуфрив // Вісник. Збірник наукових статей Київського міжнародного університету. Журналістика. Медіалінгвістика. Кінотелемистецтво. - К., 2003. - Вип. 2. - С. 26-34.
13. Онуфрив С. Інформативно-комунікативний код політичного дискурсу ЗМІ України / С. Онуфрив // Науковий вісник українського історичного клубу. - Том VIII. - Москва, 2003. - Львів, 2003. - С.87-91.
14. Онуфрив С. Міфи, вибори та “теледебати” / С.Онуфрив // Дзвін. - 2003. - №10. - С. 88-92.
15. Онуфрив С. Націо- та державотвірний код політичного дискурсу / С.Онуфрив // Збірник праць НДЦП. - Львів, 2004. - Вип. 12. - С.202-216.
16. Онуфрив С. Польща в ЄС: що з того матиме Україна / С.Онуфрив // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. - 2004. - Вип. 8. - С.75-83.
17. Онуфрив С. Посттоталітарний статус українського політичного дискурсу / С.Онуфрив // Вісник Львівського університету. Серія журналістики. - 2004. - Вип.24. - С. 237-246.
18. Онуфрив С. Риторика політичного дискурсу / С.Онуфрив // Ex professo: 36. наук. пр. / Ред. В.Д. Демченко (відп. редактор) та ін. - Дніпропетровськ, 2001. - Вип. 3. - С. 166-174.
19. Онуфрив С. Україна - Польща: формування нових стереотипів в українсько-польських мас-медіа / С.Онуфрив // Збірник праць НДЦП. - Львів. - 2004. - Вип.11. - С. 459-378.

	<p>20. Онуфрив С. Україна – США: випробовування партнерства (за матеріалами українських і американських мас-медіа) / С. Онуфрив // Науковий Вісник Українського Університету в Москві. – Москва, 2004. - Том VI. – с.125-130.</p> <p style="text-align: center;">Інтернет-джерела</p> <p>Забужко: Росія розпадеться і Третя світова війна закінчиться. URL : https://gazeta.ua/articles/politics/zabuzhko-rosiya-rozpadetsya-i-tretya-svitova-vijna-zakinchitsya/803642?utm_source=traqli&utm_medium=email&utm_campaign=42</p> <p>Почепцов Г. Пропаганда 2.0 URL : https://librarius.pro/book/propahanda-20</p> <p>40 років тому СРСР готувався до війни з НАТО URL : https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/40-rokiv-tomu-srsr-gotuvavsya-do-viyini-z-nato-mali-zaginiti-2-mln-polyakiv-istoriya-hh-storichchya-50284665.html</p> <p>Чому не обороняли Херсон URL : https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/chomu-ne-oboronyali-herson-nastav-chas-rozsliduvati-rahmanin-v-interv-yu-nv-novini-ukrajini-50283608.html</p> <p>У відкритому доступі з'явилися безкоштовні лекції Тімоті Снайдера про історію України URL : https://life.pravda.com.ua/society/2022/10/14/250839/</p>
<p>Обсяг дисципліни</p>	<p>Денна форма: 64 год аудиторних занять (з них 32 год лекцій, 32 год практичних занять) та 26 год самостійної роботи</p> <p>Заочна форма: 18 год аудиторних занять (10 год. лекцій, 8 год практичних занять), 72 год. – самостійна робота.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основний зміст, типологію та семантику поняття “політичний дискурс”, а також «політичний медіадискурс»; - сутнісні характеристики політичного дискурсу сучасних засобів масової інформації України; - онтологічно-функціональні коди політичного медіа дискурсу: націо- та державотвірний, інформативно-комунікативний, міфотворчий та риторичний; - міжнародні параметри політичного медіадискурсу України – Україна-Росія, Україна-Польща, Україна-Європа, Україна-США; - глибинну суть, вплив та наслідки тоталітарного (радянсько-комуністичного) та колоніального (російсько-імперського) дискурсів в сучасних українських мас-медіа; <p>Після завершення цього курсу студент буде вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Опрацьовувати та критично осмислювати рекомендовану літературу. - проводити моніторинг та аналіз суспільно-політичних тем на українську чи міжнародну тематику; - типологізувати медіаресурси та медіаплатформи, їх залежність/незалежність від медіавласника; - аналізувати форми і способи міфотворчого коду політичного медіа дискурсу; - досліджувати еволюцію риторичних стратегій українського політичного медіадискурсу; - критично оцінювати політичний дискурс, а також політичний медіадискурс в Україні; - здатність диференціювати посттоталітарний та постколоніальний характер українського політичного медіадискурсу;
<p>Ключові</p>	<p>Політичний медіадискурс, український політикум, український медіаринок,</p>

слова	онтологічні коди політичного медіадискурсу, політична реклама, політична пропаганда
Формат дисципліни	Очний /заочний
Теми	Див СХЕМУ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік вкінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з загальних та журналістикознавчих дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату бакалавра
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	лекція, презентація, дискусія, групова робота, метод проєктів, дебати (оксфордські, панельні, «за» і «проти»), робота в малих групах, метод світового кафе та інші фасилітаційні методи, інтерактивні методи навчання: рольова гра, ситуативна гра (симуляція), метод мозкової атаки, кейс-метод, елементи онлайн-навчання: робота з онлайн-дошкою на платформі Padlet, Jamboard, Mentimeter.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проектор, доступ до мережі Інтернет, ноутбук, мобільний телефон чи планшет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: зокрема 36 б – студенти набирають за участь в дискусіях на практичних заняттях, 64 б – за написання власних аналітичних журналістських текстів на українську та міжнародну тематику.</p> <p>Впродовж семестру студенти виконують чотири завдання: моніторинг 2 (двох) суспільно-політичних тем на українську чи міжнародну тематику. Okремо також студенти пишуть два індивідуальні письмові завдання: Теми есе: «Постколоніальні трансформації сучасних українських медій», «Аналіз російських наративів в українських медіях». Підсумкова максимальна кількість балів 100 балів.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під</p>

	час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до екзамену та контрольної роботи	Залік за результатами поточної успішності
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Політичний медіадискурс: його постколоніальний та посттоталітарний статуси					
1-2 тижні	Тема 1. Політичний медіадискурс, його сутнісні, історично-генетичні та типологічні характеристики. Визначення терміну «дискурс». Види дискурсу. «Текст» і «дискурс»: подібне та відмінне. Типи дискурсів за Г. Почепцовим. Політичний дискурс. Різновиди політичного дискурсу: політична пропаганда і політична реклама.	Лекція (4 год) / Практичне заняття (4 год)	Онуфрив С. Політичний дискурс сучасних ЗМІ України // Вісник. Збірник наукових статей Київського міжнародного університету. Журналістика. Медіалінгвістика. Кінотелемистецтво. - К., 2003. - Вип. 2. - С. 26-34. Онуфрив С. Політичний медіадискурс. Навчальний посібник. – Львів, 2012. 220 с. Політологія посткомунізму: політичний аналіз посткомуністичного суспільства. - К., 1995. - 368 с. Почепцов Г. Теорія комунікації. - К., 1999. - 278 с. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність. [На матеріалах сучасної газетної публіцистики]: Монографія / За ред. В.Різуна. / Київ. нац. ун-т. ім. Тараса Шевченка. - К., 2002. - 392 с.	Ознайомлення з теоретичними основами політичного медіадискурсу (3 год)	Тиж-День
3-4 тижні	Тема 2. Посттоталітарний характер українського політикуму та	Лекція (4 год) / Практичне заняття (4 год)	Андрусевич А. Міт Росії. Москва - Третій Рим // І. - 1996. - №7. - С. 4-12. Бебик В.М., Сидоренко О.І. ЗМІ посткомуністичної України. - К.,	Опрацювати літературу. Щотижневий моніторинг українських медіа	Тиж-день

	медіадискурсу ЗМІ як невід'ємний компонент політичного процесу розбудови Української держави. Тоталітарний дискурс, його види. журналістики. Посттоталітарний дискурс українських медіа.		1996. - 124 с. Бистрицький Є. Посткомуністичні мас-медіа: суспільно-політична характеристика // Політологія посткомунізму: політичний аналіз посткомуністичного суспільства. - К., 1995. - С. 78-82. Онуфрив С. Посттоталітарний статус українського політичного дискурсу // Вісник Львівського університету. Серія журналістики. - 2004. - Вип.24. - С. 237-246. Онуфрив С. Політичний медіадискурс. Навчальний посібник. – Львів, 2012. 220 с.	(4 год)	
5-6 тижні	Тема 3. Постколоніальний характер українського політичного медіадискурсу Визначення терміну «постколоніальний», постколоніальні і студії. Типи колоніалізму: політичний, економічний, культурний. Український антиколоніальний рух. Постколоніальна свідомість і постколоніальний український політичний дискурс.	Лекція (4 год) / Практичне заняття (4 год)	Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми. К., 2013. 548 с. Онуфрив С. Політичний медіадискурс. Навчальний посібник. – Львів, 2012. 220 с. Онуфрив С. Постколоніальний характер політичного дискурсу ЗМІ України // Українська журналістика в контексті доби: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23-24 вересня 2004 р., м.Львів /За ред. С.Костя. - Львів, 2004. - С.280-285. Саїд Е. Орієнталізм. - К., 2001. - 511с. Слемон С., Тіффін Г. Постколоніальна критика // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. - Львів, 1996. - С. 536-539. Мукгерджи А. Чий постколоніалізм і чий постмодернізм? // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. - Львів, 1996. - С. 562-564. Павлишин М. Постколоніальна критика і теорія // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. - Львів, 1996. - С. 532-535.	Опрацювати літературу. Щотижневий моніторинг українських медіа (4 год)	Тижень
Змістовий модуль 2.					
Онтологічно-функціональні коди та міжнародні параметри політичного медіадискурсу					
7-8 тижні	Тема 4. Націота державотвірний	Лекція (4 год) / Практичне	Вовканич С. Інформація в системі націотворення // Монологи в універсумі. - Львів. - 2000. - С. 143-	Опрацювати літературу. Щотижневий	Тижень

	та інформативно-комунікативний коди політичного медіадискурсу Українська національна ідея як своєрідний комплектуючий сегмент європейської ідеї.	е заняття (4 год)	154. Вовканич С. Національна еліта та інтелектуальний потенціал державотворення. - Львів, 1995. - 114 с. Онуфрив С. Націо- та державотвірний код політичного дискурсу // Збірник праць НДЦП. - Львів, 2004. - Вип. 12. - С.202-216. Паславський І.І. Державотворчі функції української преси: Дис... канд. політ.наук: 23.00.02. - Львів, 1996. - 196 с. Онуфрив С. Політичний медіадискурс. Навчальний посібник. - Львів, 2012. 220 с.	моніторинг українських медіа (3 год)	
9-10 тижні	Тема 5. Міфотворчий та вербально-риторичний коди політичного медіадискурсу Міф як комунікаційна система. Політичні міфи, їх функції. ЗМІ як міфотворець. Постколоніальні міфи України.	Лекція (4 год) / Практичне заняття (4 год)	Онуфрив С. Міфи, вибори та "теледебати" // Дзвін. - 2003. - №10. - С. 88-92. Онуфрив С. Політичний медіадискурс. Навчальний посібник. - Львів, 2012. 220 с. Онуфрив С. Риторика політичного дискурсу // Ex professo: Зб. наук. пр. / Ред. В.Д. Демченко (відп. редактор) та ін. - Дніпропетровськ, 2001. - Вип. 3. - С. 166-174.	Опрацювати літературу. Щотижневий моніторинг українських медіа (3 год)	Тижень
Змістовий модуль 3. Міжнародні параметри українського політичного медіадискурсу.					
11-12 тиждень	Тема 6. Україна-Росія: постколоніальні трансформації Імперський дискурс Росії, антиукраїнська риторика російського політикуму. Інформаційна експансія російськомовних медіа в Україні. Медіапропаганда під час російської	Лекція (4 год) / Практичне заняття (4 год)	Березовець Т. Анексія: Острів Крим. Хроніки «гібридної війни». К., 2015. 392 с. Гарнет Ш. Українсько-російські відносини та політика Заходу // Політологія посткомунізму: політичний аналіз посткомуністичного суспільства. - К., 1995. Магда Є. Гібридна війна: вижити і перемогти. Х., 2015. 304 с. Онуфрив С. Політичний медіадискурс. Навчальний посібник. - Львів, 2012. 220 с.	Опрацювати літературу. Щотижневий моніторинг українських медіа (3 год)	Тижень

	агресії		Померанцев П. Нічого правдивого й усе можливо. Сходження до нової Росії. К., 2020. 288 с. Шпорлюк Р. Формування модерних націй: Україна–Росія–Польща. К.: Дух і літера, 2016. – 552 с.		
13-14 тижд ені	Тема 7. Україна – Польща: формування нових стереотипів Негативні стереотипи українців і поляків. Роль ЗМІ у процесі зближення України і Польщі. Польська тематика на сторінках українських ЗМІ. Українське питання у польських медіа	Лекція (4 год) / Практичне заняття (4 год)	Онуфрив С. Політичний медіадискурс. Навчальний посібник. – Львів, 2012. 220 с. Онуфрив С. Україна - Польща: формування нових стереотипів в українсько-польських мас-медіа // Збірник праць НДЦП. - Львів. - 2004. - Вип.11. - С. 459-378. Осадчук Б. Україна, Польща, світ. - К., 2001. - 346 с. Цісак В. Трансформація преси в Польщі і Україні в контексті суспільних змін (1989-1999 рр). Автореф.дис... д-ра філол. наук: 10.01.08 / Київ. нац. ун-т. - К., 2001. - 42 с. Шпорлюк Р. Формування модерних націй: Україна–Росія–Польща. Пер. з англ. Г. Касьянова та ін., К.: Дух і літера, 2016. – 552 с.	Опрацювати літературу. Щотижневий моніторинг українських медіа (3 год)	Тиж- день
15-16 тижні	Тема 8. Україна - Європа: пошуки майбутнього. Україна- США: випробування партнерства. Вплив політичного дискурсу українських ЗМІ на формування ідеї європеїзму. Європейські медіа про Україну.	Лекція (4 год) / Практичне заняття (4 год)	Онуфрив С. Політичний медіадискурс. Навчальний посібник. – Львів, 2012. 220 с. Андрусів С. Міфологема Європи в сучасній українській культурній свідомості // Сучасність. - 2001. - № 2. - С. 110-115. Пахльовська О. Україна і Європа в 2001-му: десятиліття втрачених можливостей // Сучасність. - 2001. - № 7-8. - С. 78-85. Бжезінський З. Велика шахівниця. – Ів.-Франківськ, 1999. - 240 с. Габор Н. Імідж України у геополітичних концепціях її становлення у новому світопорядку (за матеріалами англомовної американської преси 90-х рр.): Автореф.дис... канд.філол.наук: 10.01.08 / Київ. нац. ун-т. - К., 1996. - 19 с. Наджос А.І. Інформаційні стратегії впливу американської преси на соціально-політичний процес в	Опрацювати літературу. Щотижневий моніторинг українських медіа (3 год)	Тиж- День

			<p>Україні: Автореф. дис. канд. філол. наук: 10.01.08 / Київ. нац. ун-т. - К., 2002. - 20 с. Бжезінський З. Велика шахівниця. – Ів.-Франківськ, 1999. - 240 с. Шпорлюк Р. Формування модерних націй: Україна–Росія–Польща. Пер. з англ. Г. Касьянова та ін., К.: Дух і літера, 2016. – 552 с.</p>		
--	--	--	---	--	--

Розробник

доц. Соломія ОНУФРІВ